

Оскар и Златном Глобусу и боксофис достигнућима? Онима који су сматрани добри зато што су шатро важни (*Господар прстенова* Питера Џексона) или шатро искрени (*Амелија* Жан Пјер Женеа), па их по инерцији и ја морам сматрати добрим? Не. Мислим, није ово одсјечно, дефинитивно не, јер сам размишљао као право дијете постмодерне да направим један лажни текст у коме бих хвалио поменути два дјела, али и сличне им и тако лијепо изненадио све оне којима се тврдње изнесене у мом тексту о злогласној трилогији нису допале (и као право дијете постмодерне идеју за лажни текст који није реализован, украо сам од некога који ју је украо од неког другог). Ипак, не. Зато што ћете можда једног дана наићи на филмове које ћу навести на некој ретроспективи или на полицама видео клубова или залутате у град који има кинотеку и буде приказивана серија најважнијих филмова с почетка ових нултих година или вам неко буде причао о режисерима четвртог свијета.

Ето, тек да погледате ове филмове када будете у прилици, јер колико год вам било ко о њима причао ништа није равно гледању тих филмова. На примјер, о *Булевару звијезда* Дејвида Линча. Они који су га погледали, знају колико га је тешко препричати, али опет, чак ни када и схватите шта се ту заправо збило и спојите све у једну заокружну причу, ништа неће моћи да се мјери са вртоглавицом коју осјећате док посматрате оне двије хероине како се тресу у клубу Силенцио. Исто важи и за *2046* Вонг Кар Веја, невјероватно замршену мрежу фикције, фантазије и сјећања која осваја бојама и ритмом, сензуалношћу, онако како то само Вонг умије. Или *Причај с њом* Педра Алмодовара или *Колико је тамо сати?* и *Збогом, змајево гнијездо* Цаиа Минг Лианга или *Петак вече* Клер Денис или *Незнана задовољства* Хие Занг Кеа или *Паук* Дејвида Кроненберга или *Веркмајстерове хармоније* Беле Тара или *Мистична ријека* Клинта Иствуда или *Фатална жена* Брајана де Палме или *Нови живот* Филипа Грандјеа или *Нема одмора за храбре* Алена Жиродија. Након свега,

најважније филмове су направили један Иранац и један Американац. *Десет* Абаса Кјаростамија и *Слон* Гаса Ван Санта можда јесу о различитим стварима — положају жене у савременом иранском друштву у првом, и насиљу које експлодира по америчким средњим школама у другом случају — али нас уче истом: важно је посматрати. Зато нас режисери тјерају да гледамо иста лица, исте ходнике, нема превише резова, код једног готово да нема режије, готово нема фикције, само постојање које се одвија пред нама и које смо принуђени да посматрамо. У том постојању налазе се сви одговори на питања која можда постављамо, па ни Кјаростами ни Ван Сант не окрећу своје камере од стварности. За Ван Санта је ово можда кратки стваралачки период који укључује још дивни *Гери*, али за Кјаростамија је циљ коме је током каријере тежио.

Иако су ово сјајни, дивни, предобри филмови, постоје два која су ми дража. Не значи да су бољи или важнији, само дражи. Можда се најузбудљивије ствари сада

дешавају у Аргентини и њихов талас младих, храбрих режисера је изњедрио Лукерцију Мартел и њен готово савршени *Света дјевојка*, али најбољи млади режисер долази из Тајланда. Апичатпонг Вирасетакул је након *Мистериозног објекта у подне*, зачуђујуће комбинације фиктивног и документарног, створио *Блажено твој*, а прошле године и *Тропска болест*, оба споровозна, оба тврдоглаво окренута свакодневици, оба генијално формално ријешена, оба снажније него била шта друго у времену када се сви покушавају ослободити терета постмодерности тврде да, заиста, срећа јесте могућа. И за крај... не. А сад нешто потпуно другачије како би рекли најславнији клонови.

Пошто овај текст неће читати нико толико моћан да ми послуже због њега прави проблеме, а и зато што знам да ће се мој професор књижевности слатко насмијати, и како је боље насмијати једну особу, него оставити гомилу равнодушном, рећи ћу: Пинчон и Жижек, чувајте се, надам се да долазим.